

Debattkväll

Kulturhuset Skövde, Freja

15 november

Kl. 17.00-21.30

Funktionsrätt
Skaraborg

Malmgatan 36

532 32 Skara

Tel: 0511-164 35

E-post: info@funktionsrattskbg.se

Hemsida: www.funktionsrattskbg.se

Medverkande politiker:

Conny Brännberg (KD) regionråd

Egon Frid (V), ersättare regionfullmäktige VG

Frida Nilsson (C), ers regionutvecklingsnämnden, ledamot regionfullmäktige

Gunilla Druve Jansson (C), ordförande ÖHSN, ledamot regionfullmäktige

Johanna Johansson (SD)

Lars-Åke Carlsson (M), ledamot ÖHSN

Maria Hjärtqvist (S), VG-regionen Hälsa- och sjukvårdsstyrelse

Roland Wanner (MP)

Sebastian Ekeröth Clausson (S), VGR Hälsa- och sjukvårdsnämnd i Skbg

Stig-Olov Tingbratt (C), ledamot Beredningen för Mänskliga rättigheter

Ulla-Britt Hagström (L)

Funktionsrätt Skaraborgs medlemsföreningar:

Astma och allergiföreningen Västra Skaraborg

Astma och allergiföreningen Skövde

Attention Skaraborg

Blodcancerföreningen Skaraborg

BCF Agatha Bröstcancerföreningen i Skaraborg

Celiakiföreningen Skaraborg

Diabetesföreningen Mariestad

Epilepsiföreningen Skaraborg

Elöverkänsligas förening i Västra Götaland

FUB Töreboda, barn, unga och vuxna med utvecklingsstörning

Hjärnkraft Skaraborg

Föreningen Hjärtlung Norra Skaraborg

Föreningen Hjärtlung Skövde

Hjärtlung förening i Skara

HRF Skaraborg, Hörselskadades riksförbund

ILCO Skaraborg, tarm-, uro- och stomiföreningen

Mag och tarmföreningen i Skaraborg

Neuro Skaraborg Väst

Neuro Östra Skaraborg

Parkinson Skaraborg

RBU Skaraborg, Rörelsehindrade barn och unga

Reumatikerdistriktet Skaraborg

RME Väst, Riksförbundet för ME-patienter

RSMH Sesam i Skövde, Riksförbundet för social och mental hälsa

RTP Skaraborg, Personskadeförbundet

SSF Skaraborg, Stamningsföreningen

Skara Fibromyalgiförening

Skövde Fibromyalgiförening

SRF Skaraborg, Synskadades Riksförbund

TF Skaraborg, Tandhälsöförbundet

Funktionsrätt Skaraborg är en sammanslutning av 30 medlemsföreningar med sammanlagt drygt 10 000 enskilda medlemmar i 46 kommuner.

Vår vision är ett universellt utformat samhälle, jämlikt och rättvist för alla. Ett samhälle där alla människor med funktionsnedsättning har rätt till självbestämmande och full delaktighet.

Vår utgångspunkt är FN:s konvention om rättigheter för människor med funktionsnedsättning.

Genom dialog med politiker, myndigheter, kommuner och andra beslutsfattare vill vi påverka i konkreta frågor inom sjukvård, utbildning, kollektivtrafik, arbetsmarknadsfrågor och i frågor om tillgänglighet för att få ett inkluderande samhälle.

Hälso- och sjukvård

- Vilka åtgärdsplaner har ni för att minska köerna till BUP? **(NSPH)**
- Många av våra medlemmar vittnar om att både BUP och VUP fungerar dåligt. Det gäller inte minst tillgängligheten till vården när den väl behövs. Många familjer förtvinar i köerna till vård/utredning. Vilka förändringar, bort från det läge vi har idag, kommer ni driva kommande mandatperiod? **(Attention)**
- Hur vill ni förbättra övergången från BUP till VUP? **(NSPH)**
- Vilka åtgärder har ni för att minska köerna till psykologkontakt? Både för barn/ unga och vuxna. **(NSPH)**
- Vilka åtgärder har ni för att förbättra den psykiska hälsan för äldre? **(NSPH)**
- Vilka särskilda åtgärder har ni för att hantera den hälso- och pandemiångest som många drabbats av? **(NSPH)**
- I samhällsdebatten är ett återkommande tema att kvinnor som utsätts för psykiskt, fysiskt och sexuellt våld inte får tillräckligt stöd. En specialiserad psykiatrisk vårdenhet inriktad mot våldsutsatta kvinnor i Göteborg hotas nu av nedläggning som ett sätt att lösa årets sparbetning. I många sammanhang uttrycks att utsatta kvinnor och personer med samberoende är prioriterade grupper. Hur arbetar ni i ert parti med att förhindra att mottagningar för våldsutsatta kvinnor stängs ner? **(NSPH)**
- Hur motiverar ni stängningar/neddragningar av mottagningar som är en livlina för så många redan marginaliserade och utsatta människor i så stort behov av specialiserad hjälp? **(NSPH)**
- Vad planerar ni för åtgärder för att minska de köer inom vården som bildats i samband med pandemin? **(Hjärtlung)**

- Regionen har ansvar för att det finns tillräckligt många specialistläkare. Vad har ni för åtgärdsplan för att komma till rätta med bristen på fasta läkarkontakter och specialistläkare och annan specialiserad vårdpersonal, till exempel inom neurologi. **(Parkinson, Neuro)**
- Enligt en nationell undersökning som Neuroförbundet genomfört får endast var 4:e patient en rehabiliteringsplan upprättad. Vad har ert parti för åtgärdsplan för att säkerställa att rehabiliteringsplaner upprättas i den omfattning som lagen anger? **(Neuro)**
- Eftersom det är tre gånger så många per år som dör i hjärt-, kärl- och lungsjukdomar än som dött under Coronapandemin är det viktigt att tydliggöra kopplingen till ett sundare liv. Hur kommer ni att arbeta för att ta fram stöd och resurser till förebyggande hälsovård för att minska insjuknande i hjärt-kärlsjukdom? Exempelvis hälsocoacher. **(Hjärtlung)**
- 2015 kom en lag som ger bland annat Parkinsonpatienter rätt till minst 2 besök/år hos specialist. I bäst fall får Parkinsonsjuka träffa en läkare vartannat år, och då på vårdcentral. Hur arbetar ni för att lagen ska upprätthållas? **(Parkinson)**
- Assistansfrågan är komplex. Tycker ert parti att assistansen ska vara statlig eller kommunal? **(RBU)**
- Hur vill ert parti att assistansen ska utformas för de barn som har stora funktionsnedsättningar? **(RBU)**
- Hur tänker ert parti kring hur stort föräldraansvaret ska vara? **(RBU)**
- Hur ser du/ni på problemet att sjukhuspersonal inte har kunskap om den bakomliggande funktionsnedsättningen och den problematik det medför i samband med svår sjukdom, så att ansvaret vilar på föräldrarna även när det gäller vuxna barn? **(RBU)**
- Det finns ett förslag att ta ut en avgift på hörapparater med uppladdningsbara batterier, inbyggda i hörapparater. HRF är skarpt emot detta förslag. Hur tänker ni politiker i denna fråga? **(HRF)**

- Syn/hörselinstruktörer: Många äldre personer har oftast en nedsatt hörsel. För att klara av en bra kommunikation behöver de hörapparat för att kunna följa med i samtal. Många äldre har svårt med batteribyte och andra åtgärder som behöver göras. I dessa sammanhang är hörsel- syninstruktör till god hjälp. Denna service ligger på kommunernas ansvar, men man hänvisar till regionen. Vad har ditt parti för plan för att möjliggöra för regionen att anställa fler audionomer för att klara av denna uppgift? **(HRF,SRF)**
- LSS har utstått många försämringar de senaste 10 åren. Rätten har urholkats genom att det utvecklats en praxis av strikta och snäva behovsbedömningar. På vilket sätt vill ni utveckla stödet i LSS kommande period? **(Attention)**

Trafik

- Gällande färdtjänst har kriterierna för att få ett bifall blivit tuffare, till exempel har blinda personer nekats färdtjänst i Stockholm. Hur tänker ni politiker i regionen arbeta för att förhindra en liknande utveckling i Västra Götalandsregionen? **(FUB)**
- Människor med funktionsnedsättning önskar samma förutsättning som andra att ta sig till och från jobbet till ett vettigt pris. Vad har ert parti för plan för att detta ska åtgärdas? **(SRF)**
- Inom all typ av kommunala färdmedel är kunskapen om olika funktionsvariationer alldeles för bristfällig. Det är viktigt att i yrkesområden där man direkt jobbar med människor har kunskap om de saker som kan innebära hälsorisker för berörda parter. Har ni någon plan för hur chaufförer ska kunna assistera personer med funktionsnedsättning i behov av hjälp? Till exempel vid epilepsianfall eller diabetessjuka som får sockerfall. **(Epilepsiför)**

Samhälle och tillgänglighet

- Maten för den med Celiaki (glutenintolerans) är så mycket dyrare än "vanlig" mat, så en subvention skulle vara önskvärd. Förut kunde vi få ut viss mat såsom t.ex. pasta och olika mjölsorter på recept och fick det billigare. Det togs bort först för vuxna sedan även för barn. Har ert parti en plan för att det införs igen? **(Celiakiför)**
- Vad är er plan för att människor med funktionsnedsättningar ska få en meningsfull sysselsättning och fritid samt individanpassade insatser både på boende och daglig verksamhet? **(FUB)**
- Kan ert parti tänka sig att sänka skatten för de med aktivitetsersättning och sjukbidrag? **(FUB)**
- Barnfattigdom existerar tyvärr fortfarande i Sverige. Har man barn med funktionsnedsättningar påverkas ekonomin i hög grad. Dagens bidrag räcker inte till! Hur vill ni säkerställa en acceptabel levnadsnivå för dessa familjer? **(RBU)**
- Hur samordnar ni politiker funktionshinderfrågorna så att de genomsyrar regionens alla ansvarsområden? **(RBU)**
- Vad har ert parti för plan för att säkerställa att personer med funktionsnedsättning ska kunna rösta själva med valhemligheten bevarad? **(SRF)**
- I Västra Götalands Vision om "Det goda livet" finns en god hälsa med som fokusområde. Vad kommer ditt parti att göra för att säkerställa god livskvalitet för alla? **(RTP)**
- För en hörselskadad är en bra akustik, bra belysning, samt en bra ljudanläggning med teleslinga mycket värdefullt. Hur ser det ut i regionens samtliga offentliga lokaler och sjukhus? **(HRF)**

Skola

- Hur arbetar ert parti för att säkerställa antalet talpedagoger och logopedier i våra olika kommuners skolor? **(SSF)**
- Vad har ert parti för åtgärdsplan för att elever som stammar och elever med andra talsvårigheter får hjälp i skolan av talpedagoger/logopedier? **(SSF)**
- Det saknas statistik över antalet elever med stamning/talsvårigheter. För att få hjälp så behövs det statistik annars är det svårt att hävda behovet av hjälp i skolan. Har ert parti någon åtgärdsplan för att säkerställa att det finns ett bra underlag för att få hjälp? **(SSF)**
- Vi vill att skolan ska kunna skriva remiss till logoped om eleven har behov av den hjälpen och att hjälpen kan ske på skoltid. Hur tänker ert parti kring detta? **(SSF)**
- I vissa kommuner är det väldigt svårt att få skoltaxi till barn med funktionsnedsättning. Det finns stora skillnader inom regionens kommuner gällande skolskjuts till och ifrån skola/fritids för barn i grundskolan och barn med särskilda behov. Hur planerar ert parti för att komma till rätta med detta? **(RBU)**
- Vilka åtgärdsprogram har ert parti för att förbättra för hemmasittare och underlätta att de kan bryta sin isolering? **(NSPH)**
- Skulle ni kunna tänka er att ha psykisk hälsa på skolschemat för grund- och gymnasieskolorna? **(NSPH)**
- Skolans betydelse för ett bra liv kan inte underskattas. De senaste årtiondena har mycket gjorts när det gäller läroplan/ kvalitetsdokument för att alla barn ska få den hjälp som behövs för att lyckas nå målen. Samtidigt nås vi i Attention Skaraborg av många historier om skolor som inte funkar i praktiken, trots dessa beslut/planer. Hur vill ni förändra så att alla barn får den utbildning de behöver ha i praktiken? **(Attention)**

Nyttillkomna frågor

Astma- allergiföreningen:

Hur ser ert parti på vikten av att säkerställa att det i framtiden finns tillräckligt med utbildade Allergologer för att täcka behovet av att behandla och utreda allergiska sjukdomar i regionen? Samt att det anställs Allergikonsulenter som sköter samverkan mellan skola och vården?

Hur jobbar ert parti för att se till att Allergivänliga avdelningar inrättas på de nya regiontågen?

Hur ställer ni er till att säkerställa att anpassning av undervisning, miljö, kost, förhållningsätt och bemötande görs för barn och ungdomar med allergiska sjukdomar ska vara trygga i förskola/skola?

Idé till Intressepolitiskt program för Västra Götaland

Sjukvård

Primärvården skall ha kunskap att utföra utredningar av allergiska sjukdomar. Svårare fall skall av primärvården remitteras till specialistvård eller annan vård som har större kunskap än primärvården. Samverkan mellan Primärvård och Specialistvård måste fungera. En del vård utförd av specialister kan överföras till Primärvården. Det måste säkerställas att de Allergologer/specialister som snart går i pension ersätt med nyutbildade. Allergikonsulenter saknas som samverkan mellan skola och vården.

Vi vill att:

- Certifierade astma-, allergi- och KOL-mottagningar i primärvården skall finnas inom VGR (1,3).
- Fler får tillgång till Allergen Immunoterapi (AIT), i dagligt tal Allergivaccination i både primärvård och specialistvård (2,3).
- Mottagningar inom primärvården kan få ”körkort” för att utföra allergivaccination i tablettform (SLIT) (2).
- Bristen på Allergologer undviks genom metodisk och kontinuerlig utbildning av nya Allergologer för att ersätta de som snart kommer att gå i pension (3).

- Inrättande av Allergikonsulenter inom VGR för att underlätta samverkan mellan förskola/skola och vården (3,4,5)
- För att få en jämlik och tydlig vård i hela landet, för personer med allergisjukdomar, behövs nationella riktlinjer (6).

Regiontrafik.

Personer med allergiska sjukdomar skall kunna åka i Regiontrafiken inom VGR som alla andra. Men då de känner osäkerhet och är rädda att de blir sjuka under resan på grund av förekomst av dofter/parfymerade produkter, nötter av alla slag eller pälsdjur gör att de hellre väljer annan transport.

Vi vill att:

- Allergivänlig avdelning inrättas i de nya regiontåg som skall införas i VGR (7)

ILCO lokalförening Skaraborg (Tarm- uro- och stomiförbundet)

Fråga till regionpolitiker på debattkväll i Skövde 2021-11-15

Jag företräder ILCO som är ett förbund som företräder stomiopererade, dvs vi har en påse på magen.

Som stomiopererad behöver jag stomihjälpmedel (bandage och förbrukningsartiklar) som passar just mig. Om produkterna inte passar mig måste jag vara orolig för läckage och vågar kanske inte gå ut i samhället. Min mage kan vara bucklig, jag kan vara känslig och få kliande och såriga utslag av vissa produkter. Har jag då utskrivet produkter som passar mig kan jag leva ett vanligt liv.

Västra Götalandsregionen upphandlar sedan ett antal år tillbaka stomihjälpmedel som sedan distribueras via Skövdedepån. För varje upphandling har antalet artiklar vi har tillgång till minskats. Vi har visserligen kunnat få dispens för att behålla våra gamla produkter, men även dispenserna håller man igen på mer och mer.

I maj månad i år skrev vi ett öppet brev till Hälso- och sjukvårdsstyrelsen i Västra Götalandsregionen. Vi framförde att vi vill ha tillgång till de stomihjälpmedel som större delen av landet har via det nationella regelverket. Vi kontaktade även media och det resulterade i ett par artiklar i GT och i SVT väst.

Hälso- och sjukvårdsstyrelsen (HSS) inbjöd då representanter från ILCO till ett digitalt möte i början av juli. Mötet tyckte vi kändes försiktigt positivt, man verkade förstå vår situation. Man sa att man skulle göra en utvärdering i höst. HSS hade en information om stomihjälpmedel på sitt sammanträde i slutet av augusti.

HSS ska också skicka ut en enkät till stomiopererade. Vi har fått lämna synpunkter på denna enkät vilket vi hoppas att HSS tar hänsyn till. HSS har nu beslutat att vänta till efter nyår att sända ut enkäten, då det är beräknat att processen då alla stomiopererade ska ha bytt ut ej upphandlade stomihjälpmedel ska vara klar till årsskiftet.

Vi vill som stomiopererade få en likvärdig tillgång till hjälpmedel som större delen av övriga landet har, vi vill kunna fungera i samhället och ha livskvalité.

Vad kan du och ditt parti göra för att stötta oss i denna fråga?

Elöverkänsligas förening i VG:s fråga till politiker inför debatt

Inom många av Västra Götalandsregionens sektorer saknas tyvärr kunskap om elöverkänslighet.

Redan 2007 beräknades det finnas 30 000 elöverkänsliga personer inom Västra Götaland, varav 3000 svårt drabbade (VG-region dnr 60-2007). Enligt vår erfarenhet tycks antalet ha ökat. Med tanke på detta är det uppenbart att det finns ett stort behov av att personal och beslutsfattare vet vad som krävs av dem när de i sitt arbete träffar på en elöverkänslig person eller då ett beslut skall fattas som kommer att beröra elöverkänsliga individer.

Elöverkänsligas förening i Västra Götaland har under de senaste decennierna efterfrågat ett team bestående av personer med olika kompetenser som ska följa upp dagens forskningsläge och implementera aktuell kunskap inom regionens verksamheter och då inte minst bland vårdpersonal.

Exempelvis kan nämnas föreningens skrivelse till regionfullmäktige (RS 2020-01270) som även sändes i ett personligt brev till varje ledamot. Den information som följde med i brevet är mycket viktig för att eliminera de fördomar som våra medlemmar tyvärr fortfarande möter från vissa personer inom regionens olika verksamheter.

Vi vill också framhålla att vi oftare möter personer, som är anställda inom Västra Götalandsregionen, som är intresserade av och efterfrågar mer kunskap om elöverkänslighet och önskar få hjälp att hantera uppkomna behov och situationer.

Elöverkänsligas förening ser det som nödvändigt att det inrättas en grupp som får koncentrera sig på frågan och som tar del av forskning kring elöverkänslighet och inhämtar kunskap om arbetssätt som idag finns utarbetade av bland annat Europeiska Akademin för Miljömedicin.

I gruppens uppdrag ska också ingå att föra ut informationen i respektive verksamhet inom regionen. Teamet skulle bestå av personer med olika kompetenser som kan bidra till arbetet, t ex läkare, sjuksköterska, tekniker osv.

Hur tänker ditt parti och du som politiker arbeta för att elöverkänsliga medborgare ska få samma rättigheter och möjligheter till full delaktighet? Kommer du att arbeta för att ett team ska bildas som startar upp Västra Götalandsregionens arbete kring elöverkänslighet?

Reumatikerdistriktet Skaraborgs frågor till våra regionpolitiker

1. Tandvård – En del av kroppen!

Dålig munhälsa är ett återkommande problem för många reumatiker. Dels p g a sjukdomens symtom med muntorrhet, nedsatt funktion i händer och biverkningar av medicinering, men framför allt är det den höga kostnaden som är bekymret.

Enligt regeringens utredning om tandvårdssystemet, ”När behovet får styra - ett tandvårdssystem för en mer jämlik tandhälsa” skulle en tandläkarundersökning kosta 200 kronor.

Fråga: Hur ställer sig Ert parti till detta förslag?

2. Jämlik och förebyggande rehabilitering

a. Klimatvård

Att få möjligheten att träna i värme hjälper många reumatiker till att vara igång i vardagen. Klimatvård, dvs. rehabilitering i varmare klimat, leder till bättre hälsa och livskvalitet, men även förebyggande av hjärt- och kärlsjukdomar. Dessvärre är det fler och fler regioner som stänger ner möjligheten att få klimatvård.

b. Bassängträning

En stor fördel med bassängträning för reumatiker är att samtidigt som vattnets flytkraft bidrar till att träningen upplevs som lättare för ömma leder, tränar man även rörlighet, styrka och kondition. Hälsovinster med bassängträning medför att fler kan klara sin dagliga livsföring och ökar möjligheten till arbete.

Möjligheten till rehab-bad för reumatiker varierar över landet, vilket gör tillgången till rehabilitering på nära håll ojämlik. Många bassänger har lagts ner p g a slitage och behöver renoveras eller att avsaknaden av evidens gör att bassängträning inte prioriteras och därtill alldeles för höga avgifter.

Fråga: Hur ställer sig Ert parti till behovet av Klimatvård/bassängträning?

3. Teambaserad specialistvård med förebyggande rehabilitering

Bristen av specialutbildad vårdpersonal inom slutenvården är akut! Personalomsättningen leder till försämrad vårdkvalitet och därmed stora konsekvenser för den enskilde i form av försämrad hälsa/livskvalitet och för samhället i form av ökade hälso- och sjukvårdskostnader.

(Dagvårdens verksamhet på Reumatologen, SKAS har tvingats att "pausa" efter sjukhusledningens beslut om förflyttning av två fysioterapeuter till andra verksamheter. Ett beslut som kommer att drabba hundratals reumatiker med kronisk sjukdom som nu missar en viktig del i sin behandling.)

Fråga: Vad kommer Ert parti göra:

- a. För att få behålla den kvarvarande personalstyrka inom specialistvården?
Kompetensutbildning?
Löneökningar?
Nyrekryteringar?
- b. För att patienter ska få en rättvis behandling/rehabilitering?

4. Tillgången till hjälpmedel

Hjälpmedel som syftar till att öka en funktionshindrad persons delaktighet, aktivitet eller självständighet kan i många fall möjliggöra en förbättrad livskvalitet, men skillnaderna i hjälpmedel beror helt på vilken region man tillhör.

(Alltifrån sortiment och väntetider till kostnader för den enskilda).

Samtidigt planeras och genomförs nu nedskärningar i hjälpmedelsbudgeten med höjda avgifter som följd. Dessa avgifter kan verka ganska låga, men det slår hårt för de med redan låg inkomst.

Fråga: Hur ställer sig Ert parti till att införa nationella riktlinjer för en ökad jämlikhet av hjälpmedel ?

5. Kompetensutbildning/uppföljning av primärvårdens läkare/sjuksköterskor?

6. VG regionen har fått en "återhämtningsbonus" på 21 miljoner kronor (ett bidrag för att främja arbetsmiljön inom vård- och omsorg).

Hur kommer regionen att fördela dessa pengar? Till vad?

7. VG-regionen kommer under 2022-2023 satsa 333 miljoner kronor på ”Nära vård kopplad till vårdcentralerna”.

Kan vi medborgare lita på detta?

Utvecklas/Förbättras patientkontrakten?

8. VG-regionens Kulturnämnd ger Rörstrands museum ett stöd på 1,4 miljoner.

Vore det inte bättre att satsa dessa medel inom vården?

HRF:

Har ert parti en åtgärdsplan för att komma till rätta med att tolkservice för döva och gravt hörselskadade är sämre i Skaraborg jämfört med i Göteborg.

Hur ställer ni er till att starta ett äldreboende med teckenspråkig personal för döva och dövblinda?

Elöverkänsligas Riksförbund

MAGTARMFÖRENINGEN SKARABORG

Reumatiker förbundet

PERSONSKADE FÖRBUNDET RTP

RME RIKSFÖRENINGEN FÖR ME-PATIENTER Väst

Synskadades Riksförbund Skaraborg

Funktionsrätt Skaraborg

NS PH Göteborg Västra Götaland